Školní vzdělávací program pro školní družinu
Základní škola, Brno, Krásného 24

Platnost od 13.10. 2022

č. j.: 263a/2007

Název školního vzdělávacího programu:
Školní vzdělávací program pro školní družinu

Předkladatel:
Základní škola, Brno, Krásného 24
Krásného 24, 636 00 Brno 548 216 559

Statutární zástupce:
Mgr. Petra Grünhutová, ředitelka školy, tel. 548 226 063, e-mail: grunhutova@zskrasneho.cz

Zřizovatel:
Statutární město Brno, MČ Brno – Židenice, Gajdošova 7, 615 00 Brno

Platnost dokumentu: **od 3. 9. 2007, aktualizováno k 13.10.2022**
Č**. j.: 263a / 2007**

IČO: **49467247**

Koordinátor:
Mgr. Petra Grünhutová (grunhutova@zskrasneho.cz)

Autoři projektu:
Vychovatelé školní družiny Základní školy, Brno, Krásného 24 (www.zskrasneho.cz)

Obsah

1. **Charakteristika ŠD**
2. **Charakteristika školního vzdělávacího programu**
3. **Konkrétní cíle výchovně-vzdělávací práce školní družiny a klíčové kompetence**
4. **Formy a obsah činnosti ve školní družině**
5. **Personální podmínky**
6. **Materiální podmínky**
7. **Ekonomické podmínky**
8. **Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví**
9. **Autoevaluace zájmového vzdělávání**
10. **Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, s nadáním**
11. **ŠVP pro školní družinu**

1. Charakteristika ŠD

Školní družina plní významnou úlohu na prvním stupni naší základní školy. Zabezpečuje žákům náplň volného času v době před a mezi školním vyučováním, odpoledne před odchodem domů či do jiných zájmových aktivit.

Co nabízí naše školní družina:

- zájmové vzdělávání formou zájmových, vzdělávacích a spontánních činností, relaxací a odpočinku, hrou, učením, výchovou,
- u dětí podporujeme citlivý vztah k lidem, k přírodě (zaměřujeme se na ochranu životního prostředí), učíme děti chránit si své zdraví, vedeme je k otevřené komunikaci, rozvíjíme schopnost spolupracovat a respektovat druhého,
- snažíme se, aby prostor naší školní družiny byl pro všechny příjemný a napomáhal vytvářet vhodné klima,
- vedeme žáky k tvořivosti a rozvíjíme jejich estetické vnímání, jejich schopnost rozhodování, hodnocení a sebehodnocení,
- respektujeme individuální schopnosti a dovednosti žáků,
- úkolem naší práce je položit základy ke klíčovým kompetencím tj. schopnostem umět trávit volný čas, řešit problémy, kompetencím komunikativním, sociálním, interpersonálním i pracovním.

Děti mladšího školního věku se zde seznamují s možnou škálou zájmových aktivit, s jejich obsahem a formami. Nabídkou různých činností školní družina děti aktivizuje, prohlubuje jejich školní znalosti, zájmovými činnostmi rozvíjí jejich osobnost a zdokonaluje jejich sociální kompetence (dovednosti).

Specifičnost práce ve školní družině umožňuje vychovatelkám citlivě a aktuálně reagovat na stavy, nálady a sociální potřeby dětí v každém oddělení. Vychovatelka s dětmi plánuje a realizuje takové činnosti, které děti nejen zaujmou, ale především jim pomáhají naplňovat jejich potřebu úspěchu, kladného hodnocení, citové odezvy a poznání.

Za velmi důležitou považujeme také spolupráci především s rodiči, ale i ostatními rodinnými příslušníky. Tato spolupráce předpokládá dobrou vzájemnou informovanost, komunikaci, respektování i důvěru. Informace o dítěti (pozitivní či negativní) předáváme rodičům formou individuálních rozhovorů nebo písemnou formou (deníček).

Hlavním cílem naší školní družiny je nejen rozvíjet schopnosti a dovednosti dětí, ale především naučit děti respektovat a chápat druhé, formovat sama sebe, dokázat reagovat, umět se prosadit. Stranou nezůstává ani vztah k přírodě, především otázka ekologie. Snažíme se, aby děti přemýšlely, neubližovaly si navzájem, chránily slabší jedince, dokázaly formovat své postoje a názory, znaly svou hodnotu, meze svého chování. Snahou vychovatelek je, aby školní družina byla místem, kde si všechny děti najdou prostor k realizaci vlastních zájmů. K tomu jim nabízíme řadu možností.

Výchovně vzdělávací práce ŠD je rozdělena do těchto činností:

1. **Odpočinkové činnosti:** Do denního režimu se zařazují nejčastěji po obědě a dále podle potřeby kdykoli během dne. Jsou to činnosti, které přispívají k odreagování a odstranění únavy z vyučování, a které jsou nezbytné k regeneraci duševních a fyzických sil.
2. **Rekreační činnosti:** Slouží k regeneraci sil, převažuje zde aktivní odpočinek s náročnějšími pohybovými, sportovními, turistickými nebo manuálními prvky. Podle podmínek jsou realizovány převážně venku ve skupinkách – organizované nebo jako spontánní činnosti. Hlavní součástí těchto činností je hra.
3. **Zájmové činnosti:** Rozvíjí osobnost dítěte. Umožňují dětem nejen seberealizaci, ale i další poznávání a rozvoj pohybových dovedností. Při těchto činnostech je dominující vlastní aktivita dětí, která jim přináší radost a uspokojení. Vhodně podněcují a rozvíjí samostatnost, tvořivost, aktivitu. Kultivují zájmy dětí. Mezi tyto činnosti řadíme činnosti: přírodovědné, společensko-vědní, pracovně-technické (rukodělné), esteticko-výchovné (hudební, výtvarné, literárně-dramatické), tělovýchovné a sportovní.
4. **Příprava na vyučování:** Zahrnuje okruh činností souvisejících s plněním školních povinností. Jde o zábavné procvičování učiva formou didaktických her (včetně řešení problémů), ověřování a upevňování školních poznatků v praxi při vycházkách, exkurzích a dalších činnostech. Získávání dalších doplňujících poznatků při praktických činnostech (např. poslechové činnosti, práce s knihou, časopisy,…).

Těmito činnostmi naplňuje školní družina svou hlavní výchovně – vzdělávací funkci. Obsahově mezi nimi nelze vést přesnou hranici. Tyto činnosti se navzájem prolínají a doplňují.

2. Charakteristika školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program pro školní družiny formuluje konkrétní cíle vzdělávání a jeho obsah, navrhuje odpovídající výchovné formy, obsahuje časový plán, charakterizuje materiální a personální podmínky školní družiny, vymezuje podmínky pro dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví žáků. Jeho součástí je vnitřní řád školní družiny.

Při tvorbě školního vzdělávacího programu jsme vycházeli z oblasti „Člověk a jeho svět“, která je určena pro 1. stupeň základního vzdělávání. Skladba konkrétních činností, které jsou obsahem tohoto ŠVP, je proto strukturována podle tohoto tematického celku. Vzdělávání v oblasti „Člověk a jeho svět“ rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pojmenovávat a pozorovat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří se tak jejich prvotní ucelený obsah světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek a krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich.
Toto téma má žákům poskytnout základní vhled do problematiky člověka, společnosti, přírody, techniky, zdraví. Jeho smyslem je, aby si žák utvořil základní představu o světě, o životě, který jej obklopuje.

Oblast „Člověk a jeho svět“ se člení do pěti tematických okruhů:

1. MÍSTO, KDE ŽIJEME
2. LIDÉ KOLEM NÁS
3. LIDÉ A ČAS
4. ROZMANITOSTI PŘÍRODY
5. ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Tímto svým širokým pojetím je tato oblast inspirativní pro naši výchovnou práci a především pro výběr aktivit, které jsou specifické pro školní družinu.

Školní vzdělávací program školní družiny navazuje na program školy a tvoří s ním jeden organizační celek.

Požadavky pedagogiky volného času

Při tvorbě ŠVP a jeho následné realizaci vycházíme ze specifiky práce ve školní družině a především z některých požadavků pedagogiky volného času, které představují základ naší pedagogické práce.

- požadavek pedagogického ovlivňování volného času – vychovatelka navozuje a motivuje činnosti; při nabídce různých aktivit by vychovatelka neměla opomíjet přirozenou zvídavost žáků, která jí pomůže ovlivnit náplň volného času
- požadavek dobrovolnosti – všechny činnosti by měly být přiměřené věku žáků a jejich momentálnímu stavu, děti by je měly vykonávat dobrovolně na základě vzbuzeného zájmu a motivace
- požadavek zajímavosti a zájmovosti – činnosti by měly být pro děti atraktivní; měly by využívat jiné postupy a náměty, než ty, které znají ze školy; realizované činnosti, přes určitou pravidelnost danou týdenní skladbou zaměstnání, by měly být co nejpestřejší
- požadavek aktivity – činnosti volit tak, aby v nich mohly být přiměřeně úspěšné všechny děti; aby se podílely (participovaly) na tvorbě týdenních plánů, na přípravě činnosti, realizaci i hodnocení
- požadavek citlivosti a citovosti – všechny činnosti by měly dětem přinášet kladné emoce a to nejen z činnosti samé a následného ocenění – pochvaly, ale také radost z objevování či překonání překážek
- požadavek seberealizace – v činnosti (jejímž produktem je radost) dítě nachází a objevuje sebe sama; vytváří si žádoucí sociální kontakty

3. Konkrétní cíle výchovně-vzdělávací práce školní družiny a klíčové kompetence

Při strukturování činnosti školní družiny a stanovení dílčích cílů vycházíme z těchto aktuálně formulovaných typů učení:

- učit se znát – získávat vědomosti o mnoha různých podmětech, učit se objevovat věci, analyzovat je, přizpůsobovat se novým situacím, vytvářet něco nového, řešit nový problém,
- učit se „jak na to“ – získávat širokou škálu osobních dovedností potřebných pro život, jako je schopnost komunikovat s druhými nebo pracovat jako část týmu, stejně jako praktické dovednosti,
- učit se žít společně – rozvíjet porozumění s jinými lidmi, poznání, že všichni máme práva a povinnosti, chovat se k ostatním tak, jak chceme, aby se oni chovali k nám, pracovat společně a řešit problémy konstruktivními způsoby,

- učit se být – rozvíjet vnitřní kvality, získávat schopnost žít naše životy v souladu s tím, co opravdu považujeme za pravdivé a správné.

Pro školní družinu platí obecný cíl – výchova všestranně harmonicky rozvinutého člověka. Ten musíme chápat v souvislosti s aktuálním stavem společnosti, v níž se výchova odehrává, proto naše cíle výchovného působení konkretizujeme a klademe důraz na utváření zdravé osobnosti, odolné vůči negativním vlivům, která bude znát svou cenu, najde své místo ve zdravé sociální skupině. Proto i výchovné programy uplatňované v naší školní družině se zaměřují na tyto základní cíle:

1. Výchova ke zdravému životnímu stylu: výchova k odpovědnosti za svou osobu, za své zdraví (osobní hygiena, režim dne, posilování tělesné zdatnosti, rozvoj citové stránky osobnosti, pěstování pracovních návyků a dovedností,…)
2. Posilování komunikačních dovedností tvořících základ sociálních dovedností (kultivace slovního i mimoslovního projevu, rozvoj slovní zásoby, schopnost naslouchat, komunikace a uplatnění osobnosti ve skupině,…).
3. Zvyšování sociálních kompetencí: rozvíjení sociální orientace (pěstování potřebných a žádoucích vědomostí, dovedností a postojů v sociálních vztazích vedoucí k zodpovědnosti za své chování, vytváření schopnosti svobodně a odpovědně řešit konkrétní životní situace na základě seberegulace, usilování o důvěryhodnost, pravdomluvnost a morální kvality, posilování schopnosti objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování,…)
4. Výchova k odstraňování nedostatků v psychické regulaci chování: ovládat negativní citové reakce, vypořádat se se stresem, překonávat náročné životní situace, nepodléhat jim, vyrovnávání se s nedostatky a neúspěchy
5. Schopnost najít své místo ve skupině a ve společnosti: poznání sebe samého pomůže objektivně zhodnotit šance uplatnění ve skupině, kladné hodnocení zvyšuje sebevědomí, posilované pozitivní myšlení je příznačné pro začlenění do skupiny
6. Formování životních postojů: vytváření společensky žádoucích hodnotových orientací, vytváření základů právního vědomí, úcta k ověřeným hodnotám, porozumění, tolerance a schopnost i ochota pomoci, vytvoření vlastního sebevědomí a posilování schopnosti nepodléhat cizím negativním vlivům

Při výchovně vzdělávací činnosti ve školní družině a stanovování cílů vycházíme z obecných cílů vzdělávací soustavy, jak je formuluje školský zákon v § 2, odstavec 2, a navazujeme na cíle stanovené ve školním vzdělávacím programu školy.

Klíčové kompetence

Jednotlivé vzdělávací cíle jsou slučovány do rozvíjených kompetencí, které vybavují žáky činnostně zaměřenými a prakticky využitelnými dovednostmi. Prostřednictvím volnočasových aktivit v naší školní družině jsou posilovány a rozvíjeny.

Výchovná práce v ŠD navazuje v základních principech na klíčové kompetence získané na 1.stupni. Dovednosti jsou pouze rozšířeny o kompetenci k trávení volného času.

Ve školní družině podněcujeme žáky ke vzdělávání pouze na základě zájmu a také čas, po který můžeme na žáky působit, je omezený. Níže uvedené kompetence proto budeme přiměřeně naším možnostem posilovat a rozvíjet.

Připomenuté kompetence jsou tyto:

1. **Kompetence k učení:** Žák se učí s chutí, započatou práci dokončí, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, všímá si souvislostí mezi jevy, samostatně pozoruje a experimentuje, zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.
2. **Kompetence k řešení problémů:** Žák si všímá problémů, problém se učí pochopit, přemýšlí a plánuje jeho řešení. Spontánně přichází s novým řešením, je kreativní, dovede se přizpůsobit změnám.
3. **Komunikativní kompetence:** Žák ovládá řeč i mimoslovní komunikaci, myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi vyjadřuje vhodně formulovanými větami, umí vyjádřit vlastní názor, komunikuje bez ostychu, umí řešit konflikty. Nezapomíná, že ke správné komunikaci také přísluší naslouchání druhým. Komunikuje kultivovaně.
4. **Sociální a interpersonální kompetence:** Žák se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit. K úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, samostatně rozhoduje o svých činnostech. Projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování. Ve skupině spolupracuje,

dokáže se podřídit i prosadit, přijmout kompromis, respektuje dohodnutá pravidla, je schopen respektovat jiné. Ovládá a řídí své jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

5. **Občanské kompetence:** Žák si uvědomuje svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit. Dbá na osobní zdraví své i druhých, chová se odpovědně i s ohledem na zdraví a bezpečné prostředí. Váží si tradice a kulturního dědictví, které chrání. Podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí.
6. **Kompetence k trávení volného času:** Žák umí účelně trávit volný čas, orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití, umí si vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic, rozvíjí své zájmy.

Jednotlivé činnosti ve školní družině rozvíjí dané klíčové kompetence.

4. Formy a obsah činnosti ve školní družině

Náplní práce naší školní družiny jsou:

1. činnosti pravidelné: jsou dány týdenní skladbou zaměstnání a představují organizované aktivity, především zájmového charakteru
2. činnosti průběžné - spontánní aktivity: zahrnují každodenní klidové činnosti po obědě, při pobytu venku, spontánní činnosti ranních a tzv. koncových družin
3. příležitostné akce: přesahují zpravidla rámec jednoho oddělení a nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činností, tyto akce připravují zpravidla všechna oddělení družiny
4. příprava na vyučování: zahrnuje didaktické hry, tematické vycházky a další činnosti, jimiž upevňujeme a rozšiřujeme poznatky, které žáci získali ve vyučování

Základním prostředkem činnosti naší školní družiny je hra založená na zážitku účastníků, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Strategií pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času.

Časový plán

Školní družina je určena žákům 1. - 4. ročníku 1.stupně základního vzdělávání. Jednotlivá oddělení nejsou tvořena homogenně. Proto je ŠVP zpracován na období čtyř let.

Z nabízených možností, jednotlivých akcí a aktivit našeho ŠVP tak můžeme vybírat adekvátní činnosti pro jednotlivá oddělení. Výhodou takto sestaveného programu pro čtyřleté období je jeho operativnost, možnost kreativně reagovat na možné změny podmínek a propojovat či přesouvat témata během celé docházky žáků do družiny.

Na základě hodnocení a analýzy je možné během plánovaného období provádět určité změny a úpravy tohoto ŠVP.

Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Při výběru činností v družině, při motivování i hodnocení žáků bereme ohled na integraci těch, kteří mají speciální vzdělávací potřeby. Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost. Pro rozvoj talentovaných jedinců bude naše školní družina nabízet další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů.

5. Personální podmínky

Základem úspěšné práce školní družiny je vychovatelka. Ta svým naladěním a životními postoji vytváří základní atmosféru školní družiny. Její role se neustále zdokonaluje, posiluje a prohlubuje.

Vychovatelka je iniciátorem a průvodcem dítěte při činnostech, které motivuje, navozuje, přímo nebo nepřímo řídí, hodnotí. V dětech probouzí aktivní zájem o okolí, sociální kontakty, komunikaci, chuť dívat se kolem sebe a podněty vnímat. Podněcuje a rozvíjí přirozenou zvídavost dítěte, chuť objevovat i odvahu projevit se a ukázat, co všechno zvládne. Tyto žádoucí projevy pak přiměřeně oceňuje a chválí.

Pedagogické působení naší školní družiny zajišťuje sedm vychovatelek. Vychovatelky se vzájemně doplňují ve svých specializacích i osobním zaměření, které si dále budou prohlubovat v akreditovaných kurzech a samostudiem.

V rámci metodického sdružení se každý měsíc konají pravidelné porady vychovatelek. Závažné situace se řeší ihned na místě.

6. Materiální podmínky

Školní družina v současné době využívá pro svou činnost dvě herny, které svým vybavením a uspořádáním odpovídají potřebám dětí mladšího školního věku. Tyto prostory využívají především žáci 1. ročníků. Herny umožňují žákům jak soukromí, tak i činnost ve skupinkách, dávají příležitost k odpočinku. Ostatní oddělení školní družiny mají k dispozici třídy na 1.stupni ZŠ. Vychovatelky se snaží pro činnost svého oddělení upravovat prostor třídy – především ruší frontální uspořádání lavic.

Školní družina je vybavena odpovídajícími pomůckami, stavebnicemi, stolními hrami. Pro rozvoj čtenářských dovedností a pěstování čtenářských návyků máme k dispozici dětské časopisy a knihy. Děti mohou využívat i školní knihovnu. Pro tělovýchovné a sportovní aktivity využíváme sportovního náčiní – míče, švihadla, pro cvičení v místnosti gymnastické míče a podložky. Ostatní sportovní náčiní máme vždy k dispozici v tělocvičně školy. Pro výtvarnou činnost využíváme k nákupu potřeb finančních příspěvků rodičů.

Prostory školní družiny se snažíme zpříjemňovat mobilní výzdobou, na které jsou výsledky práce dětí. Výzdoba je obměňována a sleduje tvořivost dětí v různých oblastech. Pro zájmové činnosti využívá družina další prostory školy – tělocvičnu, školní hřiště, kuchyňku a zrcadlový sál. Při pobytu venku slouží dětem dětský koutek (školní dvůr), který je vybaven prolézačkami. K vycházkám s dětmi využíváme nejbližší okolí naší školy (Bílá hora, Stránská skála, přilehlé parky a dětská hřiště).

Pedagogičtí pracovníci sledují další možnosti doplňování a zlepšování materiálních podmínek, zejména co se týká vybavení prostorů ŠD odpovídajícím nábytkem a především rozšiřování prostor školní družiny tak, aby plánované činnosti bylo možné úspěšně realizovat, a aby prostředí a vybavení přitahovalo žáky svou atraktivností.

7. Ekonomické podmínky

Za služby poskytované školní družinou je stanovena rodičům úplata. Tato úplata je hrazena v průběhu školního roku podle splátkového kalendáře (2x ročně), který určí ředitel školy a je součástí vnitřního řádu školní družiny.

Pro zajištění nadstandardní činnosti využívá školní družina vícezdrojové financování, např, sponzorské dary nebo granty.

8. Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

Bezpečnost dětí při pobytu ve školní družině i při činnostech, které se v ní provozují, je velmi důležitá. Proto se naše školní družina snaží vytvářet podmínky pro bezpečné a hygienické působení, ale i podmínky psychosociální.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení školní družiny:

- vhodná struktura režimu žáků v družině, s dostatkem relaxace a aktivního pohybu, daná režimem družiny a skladbou zaměstnání
- vhodný stravovací a pitný režim
- zdravé prostředí užívaných prostorů družiny – vlastní vybavené prostory, odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, hygienické vybavení prostorů
- ochrana žáků před úrazy
- dostupnost prostředků první pomoci (lékárnička v kabinetě ŠD), kontaktů na lékaře či speciální služby; praktická dovednost vychovatelek poskytovat první pomoc

Psychosociální podmínky:

- klidné prostředí a příznivé sociální klima – otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhému, sounáležitost s oddělením školní družiny a školou

- respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům; činnost vycházející ze zájmu žáků a osvojování si toho, co má pro žáky praktický smysl a vede k praktické zkušenosti; sledování všestranného prospěchu žáka, který je hlavním momentem v činnosti
- věková přiměřenost a motivující hodnocení – respekt k individualitě žáka; jeho hodnocení v souladu s individuálními možnostmi a individuálním pokrokem; dostatečná zpětná vazba
- ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- vytváření podmínek pro spoluúčast žáků na životě školy a školní družiny, která přechází do modelu demokratického společenství; budování komunity na principech svobody, odpovědnosti, stability společných pravidel, spravedlnosti, spolupráce
- včasná informovanost žáků a jejich rodičů o činnosti školní družiny a jejím vnitřním životě

Ostatní podmínky jsou zařazeny do vnitřního řádu školní družiny, který je součástí ŠVP.

9. Autoevaluace zájmového vzdělávání

Hlavním cílem evaluace je objektivní zhodnocení kvality a efektivity zájmového vzdělávání ve školní družině a na základě vyhodnocení zlepšovat kvalitu a profesionalitu pedagogické práce.

Kritéria hodnocení

a) Cíle zájmového vzdělávání
b) Legislativa
c) ŠVP ŠD
d) Zákon č. 561/2004 Sb.

Oblasti vnitřních evaluačních procesů

a) individuální – pedagog školní družiny hledá vhodné metody a formy práce tak, aby jeho práce byla efektivnější, profesionálnější.

Evaluace vychází z pozorování, rozhovorů s žáky, výstupů rodičů na třídních schůzkách a konzultačních hodinách, dotazníků.

Potřebné informace podávají vychovatelkám také třídní učitelé při pravidelných jednáních.

b) týmové – hodnocení vlastní činnosti na pravidelných schůzkách vychovatelek a vedení školy – 4x ročně
c) vedení školy – hodnotí práci zejména formou pozorování, kontrol, hospitací a na základě výroční zprávy školní družiny. Využívá rozhovorů s vychovatelkami, rodiči, dětmi.

Nástroje pro získání podkladů k autoevaluaci

- porady
- rozhovory
- dotazníky
- pozorování
- monitorování zájmové činnosti žáků
- hospitace
- kontroly na základě předchozích zjištění
- řízené rozhovory s vychovatelkami, rodiči
- zjišťování a kontrola podmínek zájmového vzdělávání
- rozbory výstupů kontrol a vnějších hodnocení
- rozbory pedagogické dokumentace
- účast na akcích pořádaných ŠD – celodružinové akce

Časové rozvržení autoevaluace

Zahájení školního roku + 1. čtvrtletí

- průběžná kontrola připravenosti školní družiny
- info na webu školy
- kontrola přihlášek k zájmovému vzdělávání, platby
- připravenost povinné dokumentace
- sestavení ročního plánu, úprava vnitřního řádu ŠD
- konzultační hodiny, třídní schůzky

- nabídka DVPP
- shromažďování podkladů pro pedagogickou radu

2. čtvrtletí
- hodnocení práce školní družiny
- prezentace práce ŠD – web školy
- příprava dárků pro děti budoucích 1. tříd
- platby
- hodnocení zájmového vzdělávání v 1. pololetí
- kontrola přihlášek, ověření a potvrzení údajů, zaznamenání změn
- klima školní družiny
- zájmové aktivity žáků
- spolupráce s rodiči
- kontrola změn v zápisových lístcích

3. čtvrtletí
- práce s integrovanými dětmi – zhodnocení
- platby ŠD
- hodnocení práce ŠD – efektivnost
- podmínky pro zájmové vzdělávání
- náměty pro zlepšení prostředí a klima ŠD
- ŠVP a práce školní družiny
- DVPP
- hodnocení spolupráce se ŠK

Závěr školního roku
- příprava podkladů pro výroční zprávu
- uzavření povinné dokumentace
- příprava povinné dokumentace k archivaci
- požadavky na vedení školy
- připomínky pro nový školní rok
- zhodnocení celoroční práce

Evaluační plán školní družiny

OBLASTI	KRITÉRIA	NÁSTROJE
Podmínky činnosti ŠD	Estetická a podnětná úroveň prostředí, kvalitní vybavení	Pozorování Hospitace Řízené rozhovory
Organizace, formy a metody činnosti, činnost vychovatelky	Kvalita řízení činnosti Rozvoj individuálních potřeb, schopností a dovedností žáků	Pozorování Hospitace Řízené rozhovory
	Individuální přístup Dodržování zásad pedagogiky volného času, důraz na věkové zvláštnosti Bezpečnost Vzájemná komunikace, klima, režim	Rozhovory s pedagogy, dětmi, rodiči Dotazníky Rozbory hospitací Autoevaluace vychovatelky Portfolio vychovatelky
Personální stav	Kvalifikovanost vychovatelek	Dosažená úroveň vzdělání
Úroveň dalšího vzdělávání	DVPP	Osvědčení o absolvování
Materiální podmínky	Kvalita prostoru vybaveného nábytkem, pomůckami, materiálem Využití dalších prostor školy a blízkého okolí	Pozorování Hospitace Rozhovory s rodiči, dětmi, vychovatelkami
Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví	Dostupnost prostředků první pomoci v prostorách ŠD Praktické dovednosti všech vychovatelek při poskytování první pomoci Kontakt na pediatra, rodiče, ZS	Účast všech vychovatelek na školení BOZP Odborné semináře Průběžné proškolení v dané problematice

10. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, s nadáním

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považování žáci se zdravotním postižením (tělesným, zrakovým, sluchovým, mentálním, autizmem, vadami řeči, souběžným postižením více vadami a vývojovými poruchami učení nebo chování), žáci se zdravotním znevýhodněním (zdravotním oslabením, dlouhodobým onemocněním a lehčími zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení a chování) a žáci se sociálním, znevýhodněním (rodinné prostředí ohrožené sociálně-patologický jevy apod.)

Pro úspěšné vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami zabezpečíme v rámci možností ŠD tyto podmínky:

a) uplatňujeme princip individualizace – individuální přístup, respektování potřeb žáka a zároveň je mu věnována průběžná zvláštní pozornost,

b) vytváříme vhodné pracovní prostředí pro tyto žáky,

c) spolupracujeme s rodiči, odborníky, učiteli a zohledňujeme druh, stupeň a míru postižení či znevýhodnění pro hodnocení výsledků.

Školní družina se řídí doporučenými podpůrnými opatřeními – formy práce, speciální pomůcky, asistent pedagoga.

Speciální vzdělávací potřeby si vyžadují rovněž žáci mimořádně nadaní a talentovaní. Ale u žáků do 9 let je náročné jednoznačně stanovit míru mimořádného nadání nebo jen nerovnoměrný vývoj dítěte. Vždy je třeba spolupracovat s třídními učiteli, rodiči, případně s dalšími pedagogy školy, ŠPP. Každopádně při práci s těmito žáky vycházíme důsledně z principů individualizace a vnitřní diferenciace, zaměřujeme se na povzbuzování, motivaci, inspiraci, podporu a rozvoj žáka. ŠD bude těmto dětem nabízet další doplňující aktivity v oblastech jejich zájmů, které bude schopna zajistit a zorganizovat. Žáci mohou využít kroužků v rámci školní klubu, které budou vhodně doplňovat, rozvíjet a podporovat nadání žáka.

11. ŠVP pro školní družinu

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Tematický okruh: **Místo, kde žijeme**
Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Mediální výchova, multikulturní výchova

Téma	Podtéma	Činnost
Škola	Co všechno je kolem nás Jak se řídí škola Kdo všechno je ve škole Hrajeme si na kuchaře, Můj recept Sestavujeme zdravý jídelníček Oběd v naší jídelně Reportáž o naší škole Ideální třída Logo našeho družinového oddělení Okolí školy	Seznamujeme se s prostředím ŠD a školy Povídáme si o práci vedení školy Zjišťujeme, kdo pracuje u nás ve škole Připravujeme pokrm ve školní kuchyňce Navrhujeme jídelníček Kreslíme Píšeme reportáž a ilustrujeme ji Výtvarně zpracujeme návrh třídy Vymýšlíme a kreslíme Vydáme se na výlet a hledáme poklad
Škola hrou	Kimovy hry Puzzliáda Luštění Myslivna Společenské hry Knížky - naši kamarádi	Procvičujeme paměť Skládáme na čas - soutěžíme Soutěžíme v křížovkách Rozvíjíme myšlení, skupinová soutěž Hrajeme individuální hry (např. pexeso, domino) Čteme na pokračování, navštívíme knihovnu
Cesta do školy	Bezpečná cesta Detektivní postřeh Přecházení vozovky Dopravní značky Kopretinka Hromadná doprava	Seznamujeme se s bezpečnostními pravidly Hrajeme si Seznamujeme se s pravidly silničního provozu Zajímáme se o dopravní značky v okolí školy Soutěžíme Povídáme si o tom, jak se chováme v hromadné dopravě

	Dopravní prostředky Dopravní pexeso Orientace na mapě	Výtvarně znázorňujeme Vyrábíme Cestujeme po mapě
U nás doma	Rodina Povolání rodičů S čím kdo pracuje Můj volný čas Nepůjdu domů Radost pro všechny	Vyprávíme si o životě naší rodiny Kreslíme, malujeme, pantomimicky předvádíme Soutěžíme Vyprávíme si, malujeme Povídáme si o správném chování a úctě k rodičům Vyrábíme dárečky pro své blízké
Náš dům	Kde bydlím Bořek stavitel Dům budoucnosti Můj pokojíček Domeček pro skřítky	Popisujeme a kreslíme Stavíme ze stavebnicových dílů Představujeme dům třetího tisíciletí Vystřihujeme a sestavujeme různé varianty Stavíme z přírodních materiálů
Poznáváme naše město	Reportér Zajímavosti naší obce Místo, kde se nám líbí Průvodce městem Volné hry Malujeme v terénu Orbis pictus Ve hře hledej zálibu Stavba věže Hlupákov a Chytrákov Znak naší obce S knihou po Brně Práce obecního úřadu Výstava Vycházka do blízkého okolí Slova o závod	Hrajeme si na reportéry Hledáme a zjišťujeme Kreslíme a vyrábíme plánek, mapku Hrajeme si na průvodce Stavíme naše město z kostek Malujeme panoráma města Malujeme na chodníku Soutěžíme v pexesu Procvičujeme soustředěnost Soutěžíme Odlíváme ze sádry Listujeme v příručkách a encyklopediích Zjišťujeme, kdo zde všechno pracuje Navštívíme zajímavou výstavu Pozorujeme a kreslíme Soutěžíme

	Pohlednice našeho města	Sbíráme
Jak žijeme	Čím budu Zaměstnání Na řemesla Ze dřeva se vyrábí Ten dělá to a ten zas tohle Obchod Kouzelná slovíčka Hasičská soutěž Malý řemeslník S kým kdo pracuje O. Sekora - Knížka Ferdy Mravence	Vyprávíme si, malujeme Poznáváme zajímavá řemesla Pantomimicky předvádíme Upevňujeme vědomosti Zajímáme se o služby v místě školy Hrajeme si na prodavače a kupující Besedujeme na téma společenské chování Odpovídáme na otázky Plníme připravené úkoly Soutěžíme Čteme na pokračování
Ochránci pořádku	Jak pracuje policie Jen dva prstíčky strčíme hned zase půjdeme Ne alkoholu, kouření a drogám Co je to šikana Nebezpečné situace kolem nás	Besedujeme Povídáme si o nástrahách kolem nás Navrhujeme plakát Povídáme si Hrajeme různé situace a povídáme si
Na poště	Vycházka Poštou po světě Adresát Poštovní známky Tichá pošta Dopis Ježíškovi Telegram Schránka důvěry Dopisní obálky	Navštívíme nejbližší poštu Hrajeme si na poštovní úřad Zjišťujeme, jak se číslují domy Sbíráme a navrhujeme Hrajeme si Nezapomeneme napsat Ježíškovi Procvičujeme slovní zásobu Hledáme cestu k nápravě, společně řešíme přání a připomínky Vyrábíme z papíru
Cesta do knihovny	Školní knihovna Knihy o našem městě nebo obci Práce s knihou Obal a záložka do knihy	Navštívíme ji Vyhledáme Povídáme si o správném zacházení s knihou Vyrábíme

	Moje oblíbená kniha Hrdinové knih - kladní i záporní Den dětské knihy H. Ch. Andersen Jsem spisovatel a ilustrátor Loutkové divadlo Čeká na nás pohádka Hrátky s pohádkami Pohádka z obrázku Ztracení pohádkoví hrdinové Čertovská diskotéka	Povídáme si a uspořádáme výstavku Diskutujeme o nich a malujeme je Připomeneme si tento den Čteme na pokračování pohádky Vymýšlíme krátké příběhy s ilustracemi Hrajeme pro mladší kamarády Čteme, vyprávíme si a hrajeme si s příběhy Soutěžíme ve znalosti pohádek Rozvíjíme představivost Rozvíjíme paměť Tančíme v rytmu čertovské hudby
Jsme básníci, zpěváci, novináři	Básničky a písničky o našem městě Veselé recitování Malý novinář Jak se dělají noviny Na redaktora Tiskařský šotek Hledáme o závod Na čtení	Hledáme a učíme se Skládáme básničku o našem městě Píšeme články o našem městě Povídáme si Upevňujeme a rozšiřujeme vědomosti Rozvíjíme paměť Hrajeme si a upevňujeme vědomosti Učíme se správně číst
Jak bylo dříve	Pranostiky, pořekadla, přísloví a lidové hádanky Pověsti našeho regionu, historie našeho města Místní pověst Nejznámější památky Znak našeho města Chráníme kulturní památky Vycházka Kdo je kdo O stříbrný groš Místní slavnosti a zvyky	Naučíme se Povídáme si a besedujeme, kreslíme Stanou se z nás herci, hrajeme si na divadlo Malujeme a modelujeme Povídáme si o jeho historii, kreslíme Besedujeme s dětmi Navštívíme nejbližší kulturní památku Vyprávíme si o významných historických osobnostech Soutěžíme, odpovídáme na otázky o našem městě Vyprávíme si o nich
	Tradice a zvyky	Hledáme informace, které se k tématu vztahují

Masopust	Masopustní masky Karnevalové plakáty a pozvánky pro spolužáky Dětský karneval	Vyrábíme a vyzdobíme jimi družinu Vymýšlíme a vyrábíme Oživujeme lidové tradice
Vítáme jaro	Jarní pranostiky, přísloví a pořekadla Netradiční kalendář Básničky s jarní tématikou Vycházka jarní přírodou První jarní hry v přírodě Lidové tradice a zvyky Velikonoční kraslice, věnečky z březových proutků Velikonoce Velikonoční říkanky Rej čarodějnic Čarodějnice Kouzlení	Učíme se a procvičujeme správnou výslovnost Zapisujeme první jarní údaje Recitujeme Pozorujeme jarní přírodu Hrajeme míčové hry, kuličky, Slepou bábu, skáčeme panáka Besedujeme, čteme úryvky z knih Vyrábíme Vyprávíme si o tradicích, které se k nim váží Učíme se Pořádáme soutěže při hudbě, měníme se v čarodějnice Z různých materiálů vyrábíme malé čarodějnice V knihách hledáme vše o čarodějnickém řemesle
Cestou necestou	Nejbližší okolí Krajina kolem nás Turistické mapy a značky Světové strany Cestovní abeceda Hurá na Sněžku Prstem po mapě Chytrá hlavička Slepá mapa ČR Chystáme se na výlet První pomoc na cestách	Kreslíme plánek Stavíme krajinu z písku, kamínků, větviček Poznáváme mapové značky, soutěžíme, kreslíme Určujeme, používáme různé postupy Soutěžíme Odpovídáme na otázky Cestujeme a navštěvujeme známá místa Odpovídáme v anketě na různé otázky Do mapy zaznamenáváme v daném čase jednotlivé údaje Odpovídáme na otázky, řešíme a zdůvodňujeme předložené situace Vyplňujeme dotazník

Letem celým světem	Hry dětí v jiných zemích Cesta kolem světa Plavba po Amazonce Knoflíky Lovecké Safari Zvířata světadílů Pexeso Sázková kancelář Pohádky z dalekých zemí Co komu na zeměkouli chutná Vánoce jinak	Vyzkoušíme si V atlase hledáme světadíly a povídáme si o nich Hrajeme si, soutěžíme, doplníme si vědomosti Při zajímavé hře si vyzkoušíme naši pozornost Na stanovištích plníme určené úkoly Vyrábíme z papíru Hrajeme živé pexeso se zvuky zvířat Soutěžíme ve vědomostech Čteme si Připravíme si exotickou pochoutku Povídáme si o slavení vánočních svátků v cizích zemích

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Tematický okruh: **Lidé kolem nás**
Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova, Environmentální výchova

Téma	**Podtéma**	**Činnost**
Rodina	Vzájemné vztahy Den matek Povolání Strom života Rodinné oslavy Vánoce	Důležitost rodičů v našem životě, jak jim pomáháme Přáníčko ke Dni matek Potřeba a důležitost různých povolání, předvádíme pomocí pantomimy, malujeme různá povolání Vytváříme rodokmen naší rodiny, širší členové rodiny Jak probíhají rodinná setkání, oslavy narozenin, svatba, … Tradice Vánoc, příprava na Vánoce, výroba ozdob, dopis Ježíškovi, zdobení třídy, výroba drobných dárků
Kamarádi	Kamarádství, přátelství, tolerance	Kdo je můj kamarád, co znamená slovo přátelství Chování v různých situacích Kladné a záporné vlastnosti

		Jak můžu pomoci kamarádovi Význam slova vandalismus Šikana, její předcházení Tolerance k lidem s postižením Vnímání všemi smysly
Svátky a oslavy	Významné dny v rámci rodiny i školy	Výroba přání Vyhledávání jmen v kalendáři Význam jmen Výzdoba různých oslav, svátků Tradice Vánoc, Velikonoc
Základy slušného chování	Chování v různých životních situacích	Prosba, omluva, poděkování Kouzelná slovíčka v hraných situacích Pozdrav, podání ruky Povídání o výstavách, divadelních představeních Pravidla slušného chování při stolování Dodržování hygienických návyků Jazykolamy, správná výslovnost Rozšiřování slovní zásoby formou her

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Tematický okruh: **Lidé a čas**
Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova, Multikulturní výchova, Výchova demokratického občana

Téma	**Podtéma**	**Činnost**
Historie a měření času	Vnímání času Orientace v čase Roční období Nejstarší hodiny Měření času Hodiny	Používáme literaturu - encyklopedie Vysvětlujeme si dobu trvání týdne, měsíce a roku Malujeme obrázek Sbíráme informace Kreslíme různá měřidla Vyrábíme vlastní papírové hodiny

Denní režim	Rozdělení dne Spánek Ideální den Dospělí a zaměstnání Oblíbená denní činnost	Vysvětlujeme si, kdy je čas na povinnosti a zábavu Zdůrazňujeme si důležitost spánku Hodnotíme návrhy Hrajeme pantomimickou hru Kreslíme obrázek
Toulky minulostí	Vznik a vývoj života na Zemi Počátky lidského rodu Anthropos Legendy, pověsti a báje	Učíme se pracovat s literaturou Hrajeme hry Navštěvujeme expozici Povídáme si, čteme a kreslíme
Významné dny	Česká republika Brno Vánoční svátky Velikonoce Den matek Den dětí	Sbíráme informace o historii Hledáme významné dny našeho města Zdobíme družinu, vyrábíme dárky a připravujeme besídku Vyrábíme vajíčka a přání Vyrábíme dárečky Soutěžíme a hrajeme hry
Technika a čas	Moderní technika Doprava Vědci, objevy a vynálezy	Kreslíme obrázky Srovnáváme současnost s minulostí Pracujeme s literaturou
Šaty dělají člověka	Móda, módní doplňky	Vyrábíme modely a pořádáme módní přehlídku
Malý architekt	Bydlení Škola Můj dům Brno historické	Uskutečňujeme vycházky do okolí školy Pátráme po historii naší školy Kreslíme a vyrábíme modely Navštěvujeme významné památky
Prázdniny a cestování	Cestování Prázdniny Prázdninový zážitek	Povídáme si Připravujeme si prázdninový plán Výtvarné zpracování

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Tematický okruh: **Rozmanitost přírody**
Průřezová témata: Environmentální výchova

Téma	**Podtéma**	**Činnost**
Naše země	Vznik Země	Podle encyklopedie zjišťujeme vše o Zemi, soutěžíme
	Plovoucí kontinenty	Povídáme si o tom, jak se během let kontinenty posunovaly
	Čtyři světové strany	Povídáme si o důležitosti sv. stran. Zkoušíme je určovat
	Nejvyšší hory světa	Děti povídají, jaké hory znají a co vše ví o horolezectví
	Ledovce	Malujeme obrázek ledovcové krajiny a povídáme si o ní
	Pouště a oázy	Malujeme poušť a povídáme si o životě v této oblasti
	Podmořská krajina a život v ní	Zkoumáme podmořský život, vyrábíme model ponorky
	Moře	Zjišťujeme vše o moři podle ecyklopedie a učebnice
	Život zvířat Antarktidy, Arktidy, Amaz. pralesů, pouští, hor, lesů, moří, atd	Srovnáváme jejich životy a kreslíme společnou ZOO
	Ohrožená zvířata a zvířata, která zmizela z naší planety	Děti říkají své názory a zkouší hledat řešení
	Poznáváme světadíly	Srovnáváme životy na jednotlivých světadílech
	Země v nebezpečí	Diskutujeme o tom, co Zemi ohrožuje a jak jí pomoci.
Roční období	Změny ročních období	Vyrábíme kalendář a povídáme si o změnách ročních období
	Strom ročních období	Děti ve skupinkách vytváří strom všech ročních období

	Vycházka do přírody	Děti na vycházce hodnotí změny jednotlivých ročních období
Jaro	První jarní květiny	Vyrábíme sněženky a povídáme si o jarních květinkách
	Družinkový herbář	Poznáváme kytky podle herbáře a vyrábíme si vlastní herbář
	První jarní den 21.3.	Povídáme si s dětmi o tom, co přináší jaro
	Ptáci, kteří se vracejí z teplých krajů	Povídáme si a zjišťujeme v učebnici vše o těchto ptácích
	Jarní práce na polích	Povídáme dětem o důležitosti této práce na jaře
	Léčivé bylinky	Vyrábíme koláž z bylinek a povídáme si o nich
	Velikonoce	Povídáme si o zvycích spojených s tímto svátkem a přírodou
	Jarní sázení obilí	Sázíme s dětmi obilí do kelímku
	Kvetoucí strom	Po vycházce s dětmi malujeme kvetoucí strom
	Vylézají hadi	Podle encyklopedie malujeme hady a povídáme si o nich
	Hmyz	Povídáme si o hmyzu a vyrábíme úl s včelkami
Léto	Začátek letního času 25.3.	Povídáme si s dětmi o názorech a důvodech změny let. času
	Hrad z písku	Soutěžíme na školním dvoře o nejhezčí hrad z písku
	Ovoce a zelenina	Povídáme si, jak jsou pro nás prospěšné, vyrábíme koláž
	Dne 21.6. začíná léto	Děti malují, jaké činnosti mají v letním období nejraději
	Slunce	Podle encyklopedií zjišťujeme vše o Slunci, společně Slunce vyrábíme
	Den květů (21.6.)	Vyrábíme květinky a povídáme si o nich
	Hnízdění ptáčků	Povídáme si o hnízdění ptáčků a vyrobíme si je z látky
	Otvírání studánek	

	Pavouk a jeho život Nástrahy léta	Vyrábíme studánky z přírodního materiálu a povídáme si o nich Vyrábíme síť s pavoučky a povídáme si o jejich životě Poučujeme děti o tom, co nás může v letním období potkat
Podzim	Změny v přírodě s přicházejícím podzimem Podzimní sběr ovoce Odlétání ptáků do teplých krajů Sběr lesních plodů (kaštany, žaludy, bukvice) Sběr podzimních listů a plodů pro výrobu obrázků Podzimní řetězy Výrobky z kaštanů Chutě, vůně a barvy podzimu Dne 23.6. začíná podzim Housenky z podzimních listů Domečky pro skřítky Strašáci na polích	Společně s dětmi malujeme podzimní krajinu Vyrábíme podzimní ovoce z plastelíny, nebo moduritu Povídáme si a malujeme na toto téma Povídáme si o nich, jako o zdroji zásoby pro lesní zvěř na zimu Vyrábíme s dětmi obrázky z přírodních materiálů Výroba řetězů z podzimních plodů keřů a stromů Vyrábíme z kaštanů různá zvířátka a postavičky Soutěžíme ve skupinkách Na vycházce v přírodě povídáme o tom, co nám přináší podzim Z nasbíraných podzimních listů vyrábíme housenky Vyrábíme domečky z přírodních materiálů Vymýšlíme s dětmi pohádku o strašácích a vyrábíme je
Zima	Přezimování zvířátek Zásoby pro zvířátka na zimu Sníh a led Co přináší zima Stopy ve sněhu	Čteme si pohádku, vyrábíme spícího medvídka podle šablony Povídáme si o tomto tématu, soutěžíme ve skupinkách Povídáme si o vlivu teplot na vodu atd., vyrábíme vločky Malujeme zasněženou krajinu a povídáme si o zimě

	Zimní radovánky Vánoční stromeček Vánoční kapr Krmítko pro ptáčky Soutěživé hry na sněhu	Na vycházce určujeme stopy ve sněhu, děláme odlitky Děti malují své nejoblíbenější zimní činnosti Soutěžíme o nejhezčí vánoční stromeček, povídáme si o něm Povídáme si o jeho životě a potom kapříka vyrábíme Vyrábíme krmítko, povídáme si o krmení ptáčků v zimě Uspořádáme den soutěží a her ve sněhu
Pohyb kolem nás	Hrajeme si na paleontology Zvířecí atlas světa Zvířecí pexeso Fantastické zvíře Útulky pro zvířata Farma Domácí mazlíčci Akvárium Cvičení psi Život v korunách stromů Duben - měsíc ptactva Zvířecí hlasy Pohádka o zvířátkách (divadlo)	Na vycházce určujeme brouky, děti malují vymyšlené broučky Vystřihujeme obrázky zvířat a lepíme na vyrobený atlas světa Vyrábíme a malujeme s dětmi zvířecí pexeso Děti ve skupinách malují plakáty vymyšleného zvířete Povídáme si o tom, jak si děti představují zvířecí útulky Modelujeme z plastelíny domácí zvířata, vyrábíme farmu Děti ukazují na fotkách své domácí mazlíčky a povídají o nich Ve skupinách vyrábíme akvárium s rybičkami Povídáme si s dětmi o tom, jak a proč se cvičí psi Pozorujeme a malujeme, kdo žije v korunách stromů Podle encyklopedie zjišťujeme vše o ptácích Soutěžíme v poznávání hlasů zvířat Ve skupinkách dramatizujeme pohádku o zvířátkách

Přírodní živly	Vzduch Vítr Meteorologická stanice Pranostiky Voda Země a její složení Vesmír Oheň Sopky a zemětřesení Kámen	Povídáme si o jeho důležitosti, provádíme pokusy S dětmi diskutujeme na toto téma a odpovědi hledáme v encyklopediích Seznamujeme se s prací meteorologů a hrajeme si na ně Děti povídají, jakou pranostiku znají a zkoušejí ji zakreslit Povídáme si o vodních tocích, dešti atd. Děláme různé pokusy Podle encyklopedie zkoumáme z čeho se skládá Země Pomocí encyklopedií zkoumáme vesmír, malujeme svoji planetu Diskutujeme o jeho dobrých a špatných vlastnostech Povídáme si, co probíhá uvnitř země, jak vše vzniká atd. Mluvíme o jejich vzniku atd., zkoušíme na něj malovat
Svět pravěku a dinosaurů	Země a její etapy vývoje Zkameněliny Dinosauři Kostra pravěkých zvířat Člověk a jeho vývoj	Povídáme si o vývoji života na zemi Povídáme si o jejich důležitosti, odléváme je ze sádry Učíme se je poznávat a také spoustu dalších věcí o nich Zkoušíme vyrábět ze špejlí kostru pravěkých zvířat a povídat o ní Pomocí encyklopedie zjišťujeme, jak se člověk časem vyvíjel
Náš les	Druhy lesů Jak se chovat v lese Lesní zvířátka a jejich krmení	Učíme se rozlišovat druhy lesů, určovat listy atd. Povídáme si o slušném chování v lese, pořádáme soutěž

	Život stromu Značení v lese Houby Mraveniště Ptáci a jejich život v lese Lov zvěře Les a voda Určování světových stran v lese Lesní hádanky, básničky a písničky Kůra stromů Lesní půda	Povídáme si o práci myslivců, vyrábíme krmelec ze špejlí Na základě povídky o stromku děti malují jeho růst Soutěžíme a tím si připomeneme, jak se orientovat v lese Malujeme houby a povídáme si o nich Malujeme společné mraveniště, povídáme si o životě mravence Povídáme si o nich a vyrábíme sovu z přírodních materiálů S dětmi mluvíme o tom, kdy a jak se u nás loví lesní zvěř Děti povídají, jaké znají jezírka, potůčky atd., zkouší je malovat Pořádáme soutěž, kde si dětí osvojí určování světových stran Děti soutěží o nejlepší hádanku, básničku, nebo písničku Děláme si obtisky kůry a vytváříme z nich obrázky Povídáme si o životě pod zemí, malujeme své představy o něm

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Tematický okruh: **Člověk a jeho zdraví**
Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova

Téma	**Podtéma**	**Činnost**
Ve zdravém těle zdravý duch	Prospěšnost sportu a pohybu Aktivní strávení volného času	Povídání o důležitosti sportu pro naše zdraví Zdoláváme horolezeckou stěnu Miniolympiáda ve třídě – skok z místa, přeskok gumy, kotoul na podložce

		Pohybové činnosti a sportovní hry na školním dvoře nebo na zahradě Jak počítače nebo sledování televize pomáhají a jak škodí Práce s internetem – vyhledávání informací o různých sportech Olympiáda jako vrchol sportovní kariéry – osudy známých sportovců Aktivní odpočinek – hraná scénka Zdravý spánek, optimální spánkový režim
Jak vypadá naše tělo	Lidské tělo Orgány v těle	Zaznamenávání údajů o váze a výšce v průběhu roku Pojmenováváme části těla – pracujeme s encyklopediemi Předcházení nadváhy
Každodenní hygiena	Hygienické návyky	Besedujeme o bacilech Předvádíme úkony denní hygieny Říkanky na dané téma, soutěžíme Počítáme svoje zoubky, předvádíme jejich čištění Jak se chovat v zubní ordinaci, nosíme rovnátka
Správná životospráva	Zdravé a nezdravé potraviny Jídelníček Stravovací návyky Vitamíny	Rozlišujeme zdravé a nezdravé potraviny Malujeme skupiny potravin Cukry, tuky, bílkoviny – hledáme v encyklopediích Sestavování jídelníčku – skupinová práce Význam zdravých potravin Stravovací režim, opakování hodin, tvoříme potraviny z plastelíny Význam vitamínů Ovoce a zelenina Exotické ovoce, odkud pochází – práce s internetem a encyklopediemi
Bylinky nás léčí	Poznávání bylin	Poznávání nejběžnějších léčivek Hra na babku kořenářku Malujeme léčivky, poznáváme podle vůně

	Tvorba herbáře	Jak sušit bylinky Ve školní kuchyňce si vaříme bylinkový čaj Vytváříme herbář – vystřihujeme, lisujeme, lepíme
Zdravověda	První pomoc Lékárnička Předcházení nemocem	Učíme se poskytnout první pomoc Důležitá telefonní čísla Školní lékárničky, autolékárnička – učíme se je používat, malujeme, vystřihujeme Čteme a povídáme si o dětských nemocech Prevence nemocí, správné oblékání Zkušenosti z nemocničního prostředí
Pozor, nebezpečí úrazu	Prevence úrazů	Poznáváme dopravní značky, bezpečnost v silničním provozu, řešíme různé dopravní situace Pravidla pro pohyb v silničním provozu Jak předcházet úrazům Jak se bezpečně chovat při hrách
Sport nás baví	Sporty dle ročních období Olympiáda Hry v přírodě a tělocvičně	Zimní olympiáda Závody v bobování Hry na školním hřišti, na zahradě, v tělocvičně Olympijská zápolení mezi odděleními